

Bezbariérové navrhovanie a užívanie budov I

Podklad pre prípravu technických predpisov

Autorský kolektív: doc. Ing. arch. Lea Rollová, PhD., doc. Ing. arch. Zuzana Tóthová, doc. Ing. arch. Danica Končeková, PhD., doc. Ing. arch. Zuzana Čerešňová, PhD., Ing. arch. Pavol Korček, PhD,

Autori obrázkov: doc. Ing. arch. Zuzana Čerešňová, Ing. arch. Pavol Korček, PhD., Ing. arch. Natália Filová Bošková, PhD.

pun PROJEKT
UNIVERZÁLNE
NAVRHOVANIE

Tento dokument je výstupom národného projektu Podpora univerzálneho navrhovania PUN č. NFP312040APA3 a je vypracovaný na základe výskumu vykonaného v rokoch 2020 – 2023 v spolupráci so zástupcami organizácií osôb so zdravotným postihnutím. Projekt Podpora univerzálneho navrhovania PUN je financovaný zo zdrojov ESF v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Prijímateľom projektu je Fakulta architektúry a dizajnu STU v Bratislave, Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania CEDA. Viac informácií o projekte PUN na <https://p-un.sk/>

Obsah:

Spoločné požiadavky na nebytové budovy

1. Horizontálne komunikácie - 3

- 1.1. Vstup do budovy - 3
- 1.2. Chodbové priestory - 7
- 1.3. Výplne otvorov - 9

2. Vertikálne komunikácie - 10

- 2.1. Schodisko - 10
- 2.2. Rampa - 12
- 2.3. Výťah a eskalátor - 13

3. Hygienické zariadenia a šatne – 16

- 3.1. Bezbariérová záchodová kabína - 16
- 3.2. Bezbariérová hygienická kabína – 16
- 3.3. Bezbariérové šatne - 16

4. Obslužné a informačné pulty - 17

- 4.1. Samoobslužné automaty

5. Pracovisko, priestory pre zamestnancov

- 5.1. Upraviťelné pracovisko

Nebytové budovy¹ sú: hotely a ubytovacie zariadenia, budovy pre administratívu, budovy pre obchod a služby, dopravné a telekomunikačné budovy, stanice, garážové budovy, priemyselné budovy, budovy na kultúru a verejnú zábavu, múzeá a knižnice, školy, univerzity a budovy na vzdelávanie, nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia, budovy na šport, poľnohospodárske budovy, budovy na vykonávanie náboženských aktivít, historické alebo chránené pamiatky.

V súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Zákonom o rovnakom zaobchádzaní (antidiskriminačný zákon) musí byť nebytová budova bezbariérovo prístupná a užívateľná v častiach pre návštevníkov aj v častiach pre zamestnancov.

Miera záväznosti štandardov je vyjadrená v jednotlivých predpisoch ako M a O, pričom:

M - minimálna úroveň prístupnosti (minimálny štandard)

O - vyššia úroveň prístupnosti (odporúčaný štandard)

¹ Vyhláška č. 323/2010 Z. z. Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia stavieb

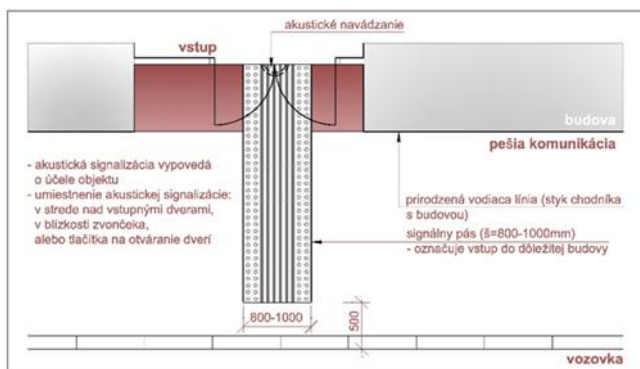
1. Horizontálne komunikácie

1.1. VSTUP DO BUDOVY

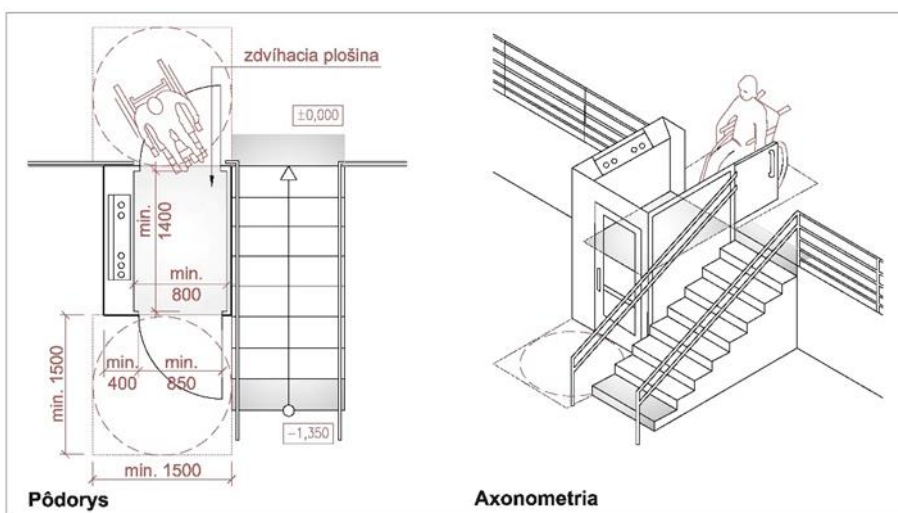
M - Prístup do každej stavby musí byť zabezpečený najmenej jedným vstupom na úrovni chodníka pre chodcov bez vyrovnávacích stupňov; pri novostavbe musí byť takto riešený hlavný vstup.

M - Ak nemožno pri zmene stavby alebo vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu zabezpečiť vstup podľa predchádzajúceho bodu, musí byť prekonanie výškových rozdielov riešené rampou, zvislou zdvíhacou plošinou alebo vonkajším výtahom

M - Hlavný vstup do budovy musí byť vizuálne kontrastný a vyznačený hmatovo pomocou vodiacej línie alebo zvukom pomocou akustického majáka

Obr. 1 – Riešenie hlavného vstupu v úrovni chodníka a jeho označenie pomocou vodiacej línie

Obr. 2 – Dimenzovanie a umiestnenie zvislého zdvíhacieho zariadenia pred vstupom do budovy

M – pred vstupnými dverami musí byť dodržaná voľná vodorovná manévrovacia plocha 1500 mm x 1500 mm, do ktorej nezasahuje dverné krídlo. Pri otváraaní dverí smerom von musí byť táto plocha zväčšená o rozmer šírky dverného krídla (obr. 3)

M – krídlo vstupných dverí musí byť široké najmenej 900 mm, ak sú dvere dvojkrídlové, najmenej jedno krídlo musí byť široké najmenej 900 mm; dvere môžu byť zasklené až od výšky 400 mm alebo musia byť chránené proti rozbitiu (obr. 4)

M – turniketové dvere, kyvné dvere a turnikety na kontrolu vstupu sa môžu navrhovať iba vtedy, ak sú vedľa nich navrhnuté otváracie dvere široké najmenej 900 mm (obr. 6 a 7)

M - zasklené dvere a zasklené steny na fasáde sú vo výške 1 400 mm až 1 600 mm vizuálne kontrastne označené tak, aby boli dostatočne vnímateľné (obr.5)

M - Vstup do budovy musí byť ľahko identifikovateľný pomocou hmotového alebo vizuálneho kontrastu; ak sú vstupné dvere súčasťou zasklenej steny, musia byť dobre vnímateľné aj z väčšej vzdialenosti, sú riešené a označené odlišne ako ostatné časti zasklenej steny

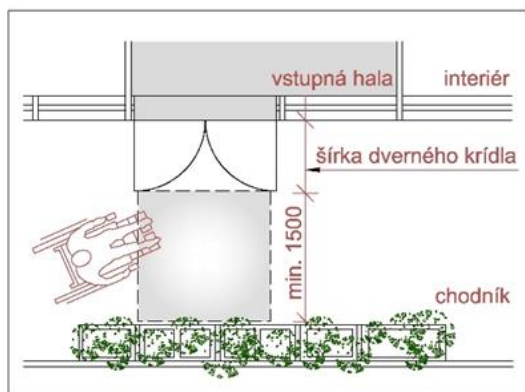
M - dverový prah môže byť vysoký najviac 15 mm

M - zámka dverí musí byť umiestnená vo výške najviac 1 000 mm; dverná kľučka alebo držadlo vo výške najviac 1 100 mm, pričom dverná kľučka musí byť odsadená od rohu steny najmenej 600 mm

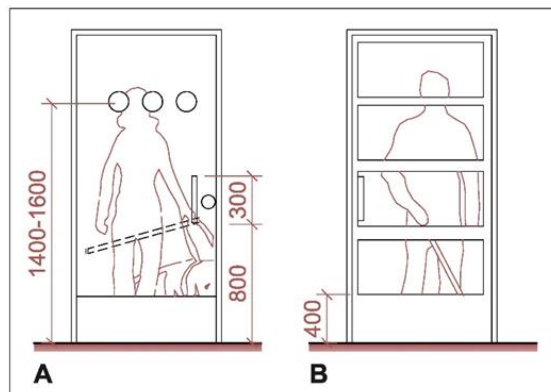
M – ovládacie prvky vo vstupnom priestore ako automatický vrátnik a zvončekový panel, musia byť vo výške 500 mm až 1400 mm nad podlahou

M - vstup musí byť osvetlený tak, aby nevznikol náhly a veľký kontrast medzi vonkajším a vnútorným osvetlením

M - rohože pred dverami musia byť zapustené do podlahy, pričom mriežky majú otvory s maximálnou šírkou 10 mm a maximálnou dĺžkou 20 mm

Obr. 3 – Priestor pred vstupom

Obr. 4 – Riešenie vstupných dverí

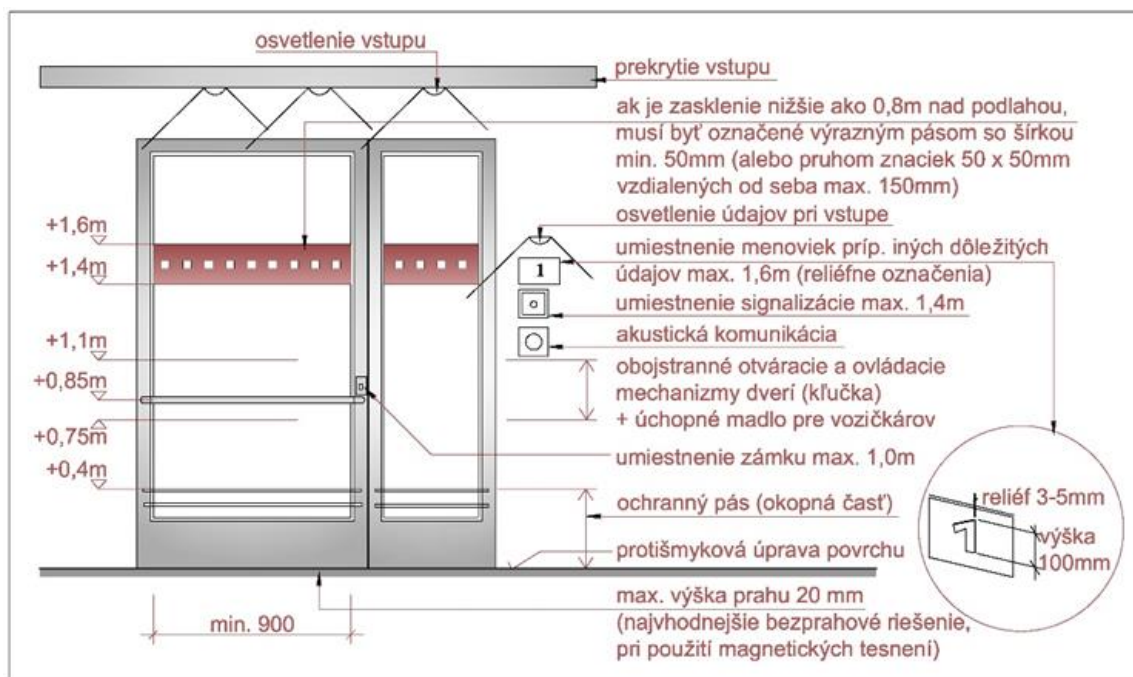
O – dvere, ktoré sa otvoria pomocou elektrického pohonu, môžu byť aktivované pomocou tlačidla, ktoré je umiestnené na stĺpiku alebo na stene vo vzdialenosti najmenej 2000 mm od vstupných dverí

O – nad vstupom do objektu je osadený akustický maják s nahrávkou – názov budovy, inštitúcie...

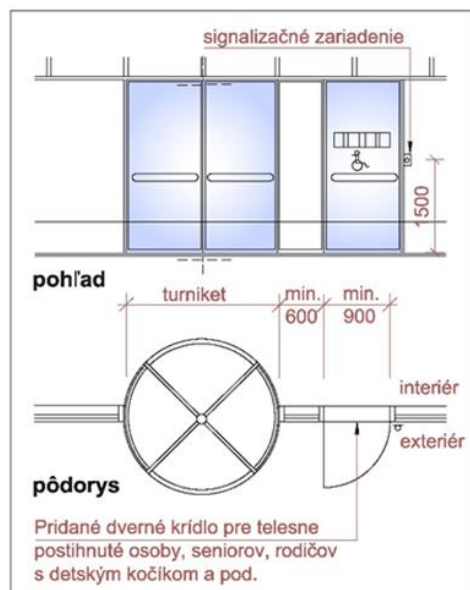
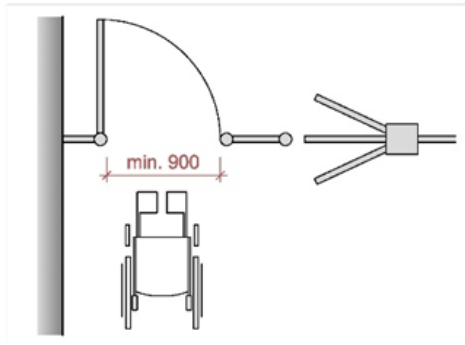
O – orientačné číslo objektu je zväčšené a vizuálne kontrastné voči pozadiu, dobre vnímateľné z väčšej diaľky

O – vstupné dvere do objektu široké najmenej 900 mm sú doplnené o rozširovacie krídlo so šírkou najmenej 300 mm

O – odporúča sa používať pákové rukoväte, optimálne prierezu typu "D", s priemerom od 19 mm do 25 mm a 80 mm dlhé, tiež sa odporúča vodorovné podporné madlo pre dvere so šírkou väčšou ako 850 mm; vyhnúť sa treba použitiu kľučiek s guľovým, kruhovým alebo iným ťažko uchopiteľným tvarom

Obr. 5 – Dimenzovanie vstupných dverí

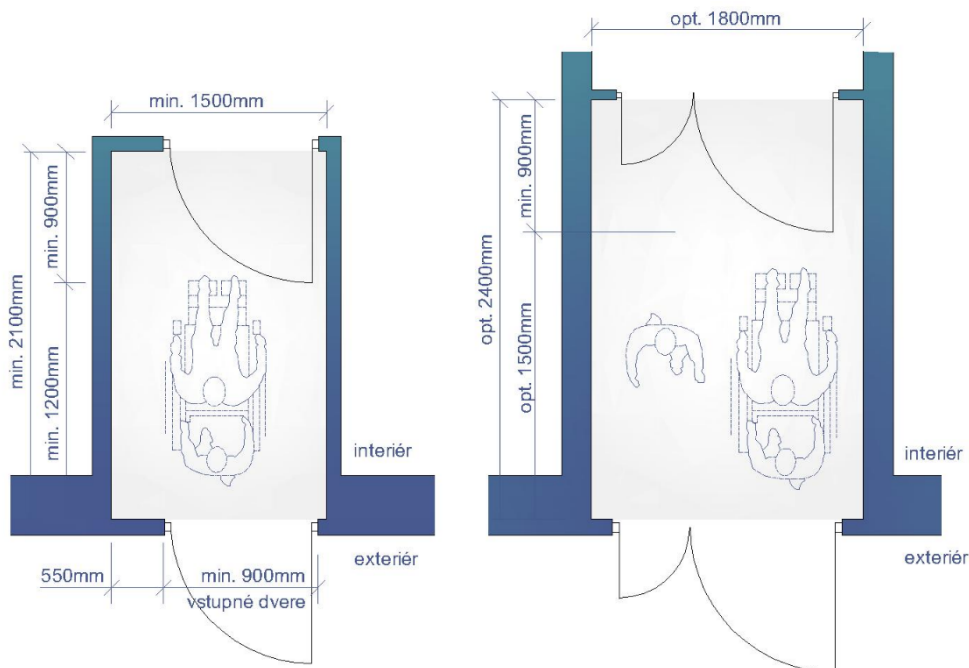

Obr. 6 a 7 – Vedľa turniketov musia byť otváracie dvere široké 900 mm

ZÁDVERIE

M - V priestore vstupného zádveria musí byť voľná manévrovací plocha, ktorá umožní otočenie vozíka, hĺbka zádveria pri otvorených dverách musí byť najmenej 1500 mm

O - automatické otváranie všetkých dverí na fotobunku alebo na impulz pomocou tlačidla

Obr. 8 – Dimenzovanie zádveria

Obr. 9 Príklad riešenia bezbariérovo prístupnej a užívateľnej vstupnej haly

1.2. CHODBOVÉ PRIESTORY

M - šírka chodby v nebytovej budove závisí od druhu prevádzky; pre účely manévrovania a vyhýbania sa proti sebe idúcim osobám s mobilnými pomôckami na pohyb musí byť šírka chodby najmenej 1800 mm

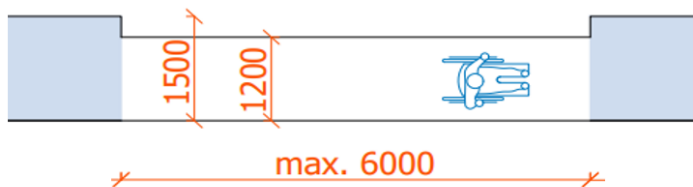
M - úsek vedľajšej chodby môže byť zúžený až na 1200 mm, ak tento úsek nie je dlhší ako 2000 mm (obr. 9)

M - chodba musí byť riešená bez výškových rozdielov; pri zmene stavby možno výškové rozdiely prekonať rampou, výtahom a zvislou zdvíhacou plošinou; iba v odôvodnených prípadoch možno použiť šikmú schodiskovú plošinu (na základe odôvodnenia v projektovej dokumentácii)

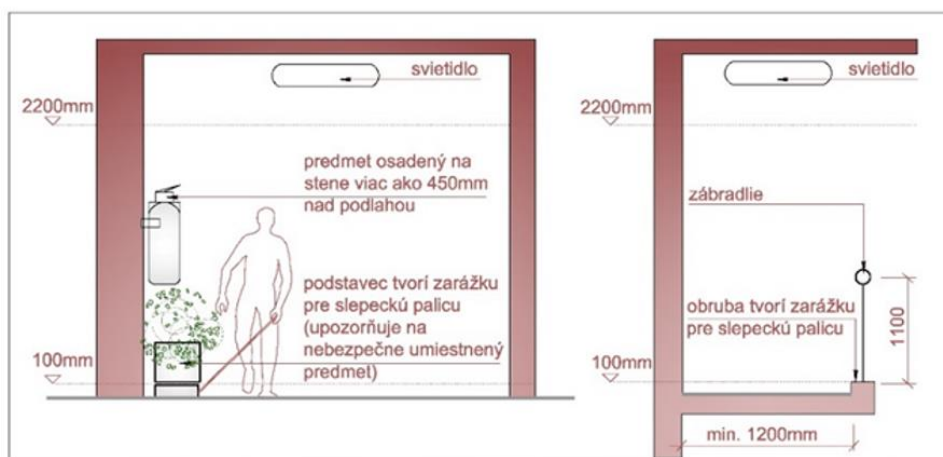
M - na stenách chodby, vo výške od 450 mm do 2200 mm nad úrovňou podlahy, sa nesmú vešať predmety, ktoré majú hĺbku viac ako 200 mm; ak je potrebné v tejto výške umiestniť vyčnievajúci predmet, musí byť pod ním umiestnená zarážka (alebo pevný predmet) do výšky najmenej 100 mm od podlahy, ktorá je vnímateľná pomocou techniky bielej palice (obr. 11)

M - na chodbe musí byť dodržaná podchodná výška najmenej 2200 mm; v priestore, ktorý má nižšiu podchodnú výšku ako 2200 mm, musí byť realizovaná zábrana vstupu, ktorá je vnímateľná aj pomocou techniky bielej palice (obr. 12)

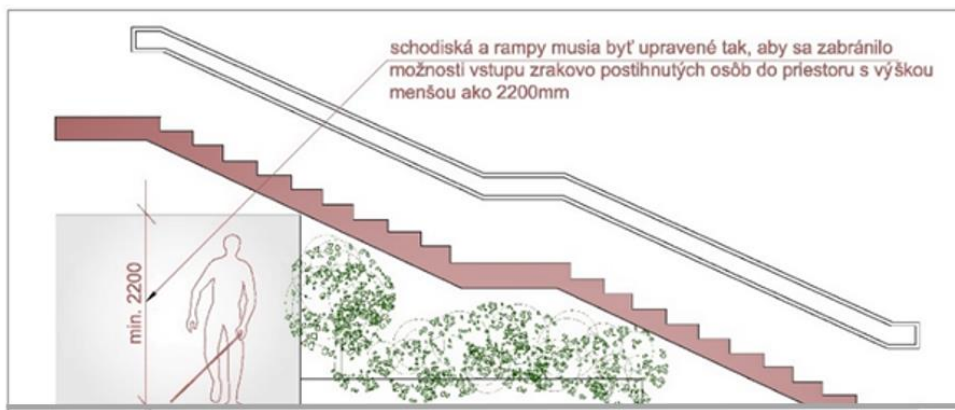
M – ovládacie prvky a mechanizmy sú umiestnené vo výške 400 mm – 1200 mm nad úrovňou podlahy (obr. 13)

Obr. 10 – Prípustné zúženie časti chodby v úseku najviac 6000 mm

Obr. 11 – Príklad označenia predmetu visiaceho na stene a zarážka na zábradlí pavlače

Obr. 12 – Príklad riešenia zábrany vstupu do priestoru nižšieho ako 2200 mm

Obr. 13 – Vhodné výšky osadenia ovládacích prvkov a mechanizmov

ORIENTAČNÉ SYSTÉMY

M - vo vstupnej hale sú dobre identifikovateľné dôležité orientačné prvky (napr. pomocou vizuálneho a hmatového kontrastu, bodového osvetlenia, vodiacej línie...), najmä poloha vertikálnych komunikácií a informačný pult, ak sa v hale nachádza; je zároveň dôležité vyhnúť sa výrazným vzorom a ostrým farebným kontrastom, ktoré môžu spôsobiť vizuálnu dezorientáciu

M - na chodbách je vytvorený ucelený systém informačných a orientačných prvkov, najmä dobré osvetlenie, vysoký vizuálny kontrast a systém hmatovej orientácie v celej budove podľa princípu dvoch zmyslov; možné sú kombinácie napr. hmatu a zraku, alebo sluchu a zraku

M – orientačný systém pozostáva z prvkov značenia, ktoré sú ľahko čitateľné a zrozumiteľné viacerými zmyslami; súčasťou orientačného systému môžu byť aj medzinárodne uznávané grafické symboly alebo tyflografické pomôcky

M - smerové a funkčné značky s hmatovými (taktilnými) informáciami sú umiestnené vo výške 1200 mm - 1600 mm od podlahy, značky umiestnené v nižšej výške by mali byť naklonené pod uhlom 20-30 stupňov

VIZUÁLNY KONTRAST

M – na uľahčenie orientácie musí byť hodnota vzájomného vizuálneho kontrastu veľkých plôch (dlažba, steny, dvere a i.) najmenej 30 bodov pri použití rozdielovej metódy LRV, kde LRV svetlejšieho prvku je viac než 40 bodov (obr. ...)

M – hodnota kontrastu vizuálnych indikátorov nebezpečenstva a malých ovládacích prvkov s pozadím musí byť najmenej 50 bodov, pri použití rozdielovej metódy LRV

M – hodnota vizuálneho kontrastu značiek a písma s pozadím prvkov orientačného systému musí byť najmenej 60 bodov, pri použití rozdielovej metódy LRV, kde LRV svetlejšieho prvku je viac než 70 bodov

M – presklené konštrukcie sa označia ako je uvedené v bode 1.1.

O - hodnota kontrastu veľkých plôch na uľahčenie orientácie musí byť najmenej 40 bodov, pri použití rozdielovej metódy LRV

O - hodnota kontrastu vizuálnych indikátorov nebezpečenstva a malých ovládacích prvkov s pozadím musí byť minimálne 60 bodov, pri použití rozdielovej metódy LRV

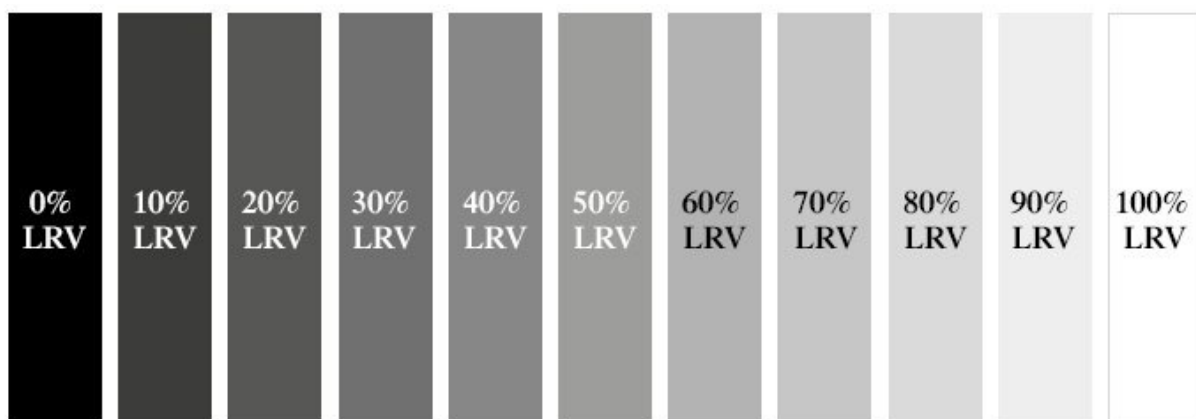
O - hodnota kontrastu značiek a písma s pozadím prvkov orientačného systému musí byť minimálne 70 bodov, pri použití rozdielovej metódy LRV

M - počas celého životného cyklu stavebných prvkov musí byť dosiahnutý a udržiavaný dostatočný stupeň vizuálneho kontrastu

M - typ použitého osvetlenia musí zabezpečiť vysokú mieru reprodukcie farieb a zachovanie farebných kontrastov najmä v miestach použitia kontrastných prvkov v priestoroch komunikačných priestorov (koeficient Ra >80)

M - dvere do miestností a požiarne únikové dvere majú kontrastnú farbu voči farbe steny

Poznámka: niektorí ľudia nie sú schopní vnímať niektoré alebo všetky farby. Väčšina ľudí, vrátane osôb so zrakovým postihnutím, dokáže vnímať svetlo a tmu, čo môže byť využité na dosiahnutie vizuálneho kontrastu. Vnímanie vizuálneho kontrastu ovplyvňuje kvalita svetla (napr. prirodzené a umelé osvetlenie).

Obr. - LRV (Light Reflectance Value) je založený na škále 0:100 pričom 0 je dokonale absorbujúci povrch, o ktorom sa dá predpokladať, že je úplne čierny, a 100, čo je dokonale reflexný povrch, ktorý by sa dal považovať za dokonale biely. Vizuálny kontrast je daný ako rozdiel v LRV medzi dvoma povrchmi. Okrem farby je skutočná hodnota indexu LRV ovplyvnená aj materiálom, z ktorého je povrch/prvok vyrobený. Leštená čierna mramorová podlaha odráža svetlo a preto nebude mať hodnotu 0.

1.3. VÝPLNE OTVOROV

M - šírka dverí vo vnútornom priestore závisí od druhu prevádzky; pre účely užívania priestorov osobami s mobilnými pomôckami na pohyb, musia mať dvere svetlú šírku najmenej 800 mm a pre účely manévrovania s lôžkom musia mať dvere šírku najmenej 1100 mm. Dvojkridlové dvere musia mať aspoň jedno krídlo široké najmenej 800 mm;

M - dverný prah je vysoký najviac 15 mm; prah je oblý alebo so zaoblenými hranami (vrátane dverí na balkón a terasu);

M - dvere vo vnútornom priestore musia mať dverný otvor na strane kľučky odsadený od rohu steny miestnosti najmenej 500 mm

M - sila vynaložená na otvorenie požiarých dverí musí byť najviac 22,5 N

M - sklenené dvere alebo zasklené steny, ktorých zasklenie zasahuje nižšie ako 300 mm nad podlahu, musia byť vo výške 1 400 mm až 1 600 mm nad úrovňou podlahy označené vizuálne kontrastným značením, napríklad pruhom z vizuálne kontrastných značiek alebo symbolov, ktoré sú zreteľne viditeľné oproti pozadiu

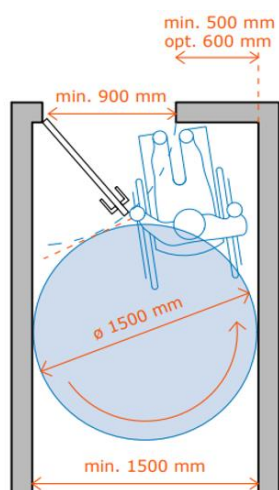
M - dvere sú vizuálne kontrastné s farbou stien, sklenené dvere v zasklenej stene musia byť označené farebne resp. graficky kontrastne voči okolitej zasklenej stene

M - dvere v nebytovej budove sú označené arabským číslovaním alebo textom účelu miestnosti; číslice a písmená sú vo výške najviac 1 600 mm nad úrovňou podlahy;

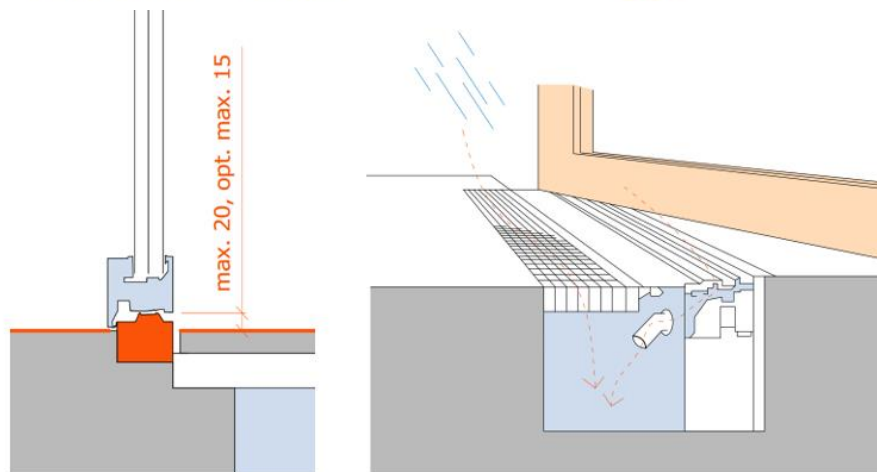

Obr. Príklad odlišného, vizuálne kontrastného označenia vstupných dverí v zasklenej stene

O - v budovách verejných inštitúcií sú dvere označené popisom - číslicami alebo písmenami realizovanými v reliéfnej latinke a v Braillovom písme s vizuálne kontrastným odlíšením, pričom výška číslíc a písmen musí byť najmenej 10 mm a výška reliéfu 3 – 5 mm, tabuľka s popisom je osadená na stene v úrovni dverovej kľučky

Obr. 14 - Riešenie dverí vo vnútornom priestore s odsadením kľučky od rohu miestnosti

Obr. 15 – Detail bezbariérového riešenia dverí na terasu s odvodom dažďovej vody

2. Vertikálne komunikácie

Rampy, Schody a schodiská, Zábradlia, Výtahy, Vertikálne a šikmé zdvíhacie plošiny, Eskalátory a pohyblivé chodníky)

2.1. SCHODISKO

M – ak je medzi dvoma ramenami voľný priestor tzv. zrkadlo, šírka ramena schodiska je najmenej 1200 mm, aby bol umožnený transport ležiaceho človeka

M - ak je v zrkadle schodiska osobný výtah alebo zvislá pevná konštrukcia, podesta je široká najmenej 1500 mm, aby bol umožnený transport ležiaceho človeka

M - schodisko širšie (svetlá šírka) ako 2 500 mm musí byť vybavené doplnkovým zábradlím s držadlom, ktoré ho rozdelí na úseky široké najmenej 1200 mm a najviac 2 200 mm

M - ak sú schodiskové ramená jediným prístupom, musia byť priame

M - schodisko so stupňami bez podstupníc sa nesmie navrhovať a nástupná hrana schodiskového stupňa nemôže prečnievať cez podstupnicu

M - schodisko vybiehajúce do priestoru musí mať zábranu vstupu, aby sa zabránil vstup osobám so zrakovým postihnutím do priestoru s nižšou výškou ako 2 200 mm

VYBAVENIE SCHODISKA

M - schodisko je po oboch stranách vybavené držadlom vo výške 900 mm - 1000 mm;

M - držadlo musí presahovať začiatok a koniec schodiskového ramena najmenej o 150 mm;

M - tvar držadla musí umožňovať pevné uchopenie rukou zhora a jeho zovretie

M - najmenej prvý a posledný schod v ramene schodiska sú vizuálne kontrastné voči stene a podlahe tak, aby boli tieto schody vnímateľné pri pohybe smerom nahor aj smerom nadol,

pričom hodnota kontrastu vizuálnych indikátorov nebezpečenstva s pozadím musí byť pri použití rozdielovej metódy LRV najmenej 50 bodov

M - pred ramenom schodiska, ktoré smeruje nadol, musí byť umiestnený varovný pás s odlišnou farbou a štruktúrou, široký 400 mm, vo vzdialenosti 500 mm od hrany prvého schodu (obr. 17)

M - schodisko v budovách pre zdravotníctvo a sociálne služby musí mať súvislé držadlá po celej dĺžke vrátane priestorov podesty

O – držadlo presahuje začiatok a koniec schodiskového ramena o 400 mm, na schodisku sa odporúča umiestniť držadlo aj vo výške 750 mm

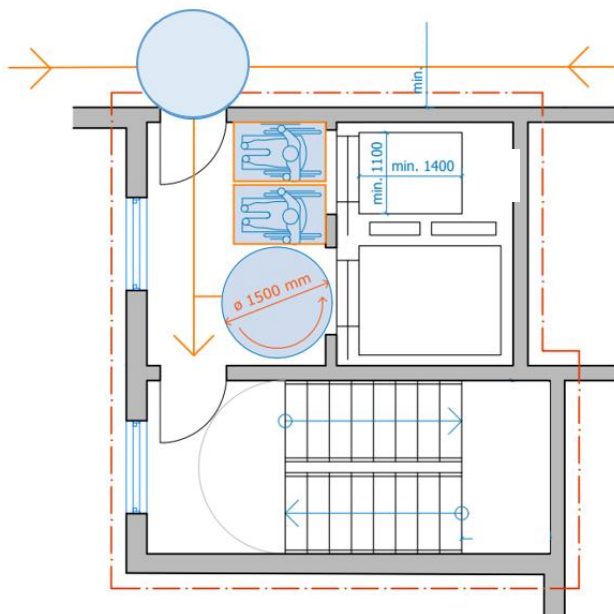
O - na držadle je dotykové (taktilné) označenie čísla podlažia prevedené reliéfnou latinkou a Braillovým písmom (metodika ÚNSS)

EVAKUÁCIA

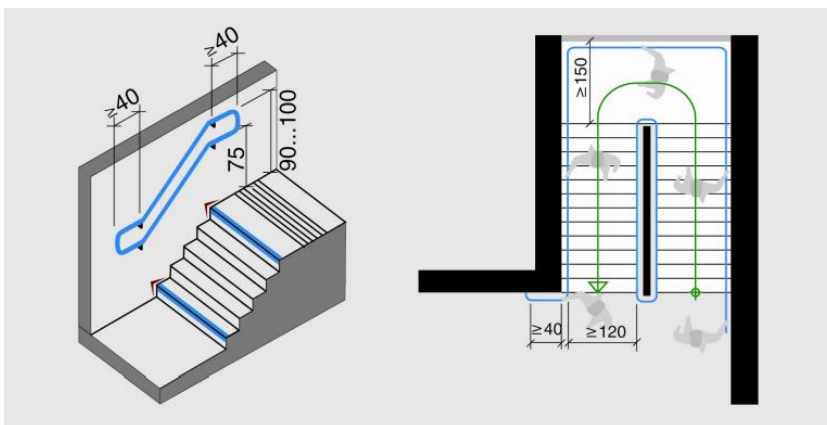
M - v priestore chránenej únikovej cesty je vymedzená plocha útočiska, kde čakajú osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu na asistenciu pri evakuácii

M - plocha útočiska je na každom podlaží a nezasahuje do únikovej trasy;

M - v rámci plochy útočiska sú vymedzené miesta na čakanie osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu s rozmermi 1 200 mm x 1000 mm, pričom jedno vymedzené miesto sa dimenzuje na kapacitu 100 osôb na jednom poschodí

Obr. 16 - Príklad umiestnenia útočísk pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu v chránenej únikovej ceste typu B, dve miesta pre osoby na vozíku zodpovedajú kapacite 200 osôb na posudzovanom podlaží

Obr. 17 - Vizuálne kontrastné označenie schodiska, aby bolo bezpečné aj pre osoby so zrakovým postihnutím

2.2. RAMPA

M - rameno rampy musí byť priame; oblúkové rampy sa nesmú navrhovať

M - ak je potrebné zmeniť smer rampy, zmena musí byť vykonaná za vodorovným odpočívadlom s hĺbkou najmenej 1 500 mm

M – svetlá šírka rampy (bez započítania priestoru pre madlá) sa určuje podľa druhu prevádzky:

- šírka najmenej 1000 mm až 1200 mm pri vstupoch do bytových domov alebo obytných častí nebytových budov a pri zmenách stavby
- najmenej 1200 mm v nebytových budovách,
- šírka najmenej 1500 mm až 1800 mm vo frekventovanej prevádzke (napríklad v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb a v dopravných stavbách)

M - pozdĺžny sklon rampy je najviac 1 : 12 (8,3 %), v budovách pre zdravotníctvo a sociálne služby najviac 1:15 (6,7 %)

M - nájazdová (obrubníková) rampa má sklon najviac 1:8 (12,5 %), prekonáva výškový rozdiel najviac 150 mm a nemusí byť vybavená držadlami

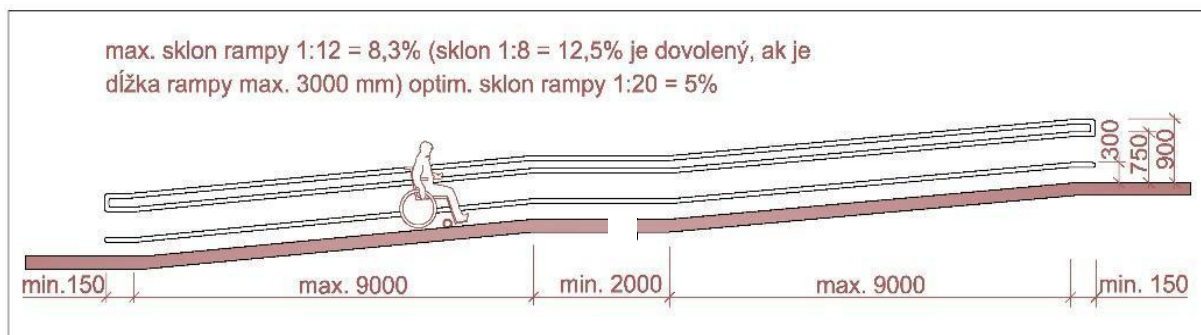
M - priečny sklon rampy je najviac 1:100 (1 %)

M - prípustné dĺžky ramena rampy bez prerušenia odpočívadlami (horizontálny priemet):

- pri sklone menšom ako 1:20 (5,0%) (rampový chodník) – bez obmedzenia dĺžky
- pri sklone od 1:16 (6,25 %) do 1:20 (5 %) najviac 9000 mm (9 m)
- pri sklone od 1:12 (8,3 %) do 1:15 (6,7 %) najviac 5000 mm (5 m)

M - povrch rampy musí zabezpečiť bezpečnosť bez ohľadu na poveternostné podmienky (systémy proti námraze);

M - prechod rampy na chodník alebo iné verejné priestranstvo musí byť plynulý (bez výškových rozdielov)

Obr. 18 – Dimenzovanie rampy

M - prípustné dĺžky odpočívadla rampy:

- koncové podesty (horné a spodné) a odpočívadlo – najmenej 1500 mm
- odpočívadlo pri zmene smeru ramena rampy viac ako 10° (merané na stredovej osi) musí mať dĺžku najmenej 1500 mm
- odpočívadlo pri zmene smeru ramena rampy o viac ako 45° (merané na stredovej osi) musí mať dĺžku najmenej 2000 mm

VYBAVENIE RAMPY

M - rampa musí byť po oboch stranách vybavená držadlom vo výške 900 mm

M - držadlo musí presahovať začiatok a koniec ramena rampy najmenej o 150 mm

M - tvar držadla musí umožňovať pevné uchopenie rukou zhora a jeho zovretie (obr. 19)

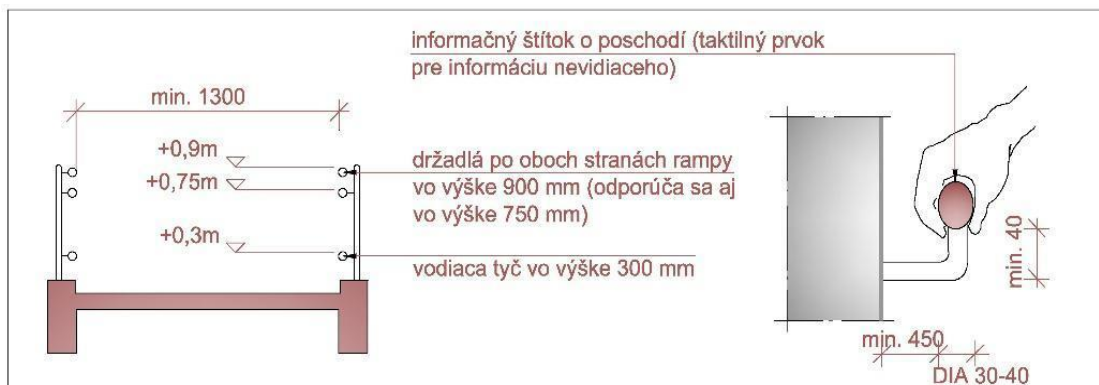
M - rampa musí mať po oboch stranách obrubu vysokú 100 mm alebo vodiacu tyč vo výške 300 mm (obr. 19); ak je na strane rampy stena, vodiaca tyč ani obruba sa nemusia realizovať

M - viacramenná rampa v budovách pre zdravotníctvo a sociálne služby musí mať súvislé držadlá po celej dĺžke priestoru podesty

M - začiatok a koniec rampy alebo celé rameno rampy, musí byť vizuálne a hmatovo kontrastné, aby bolo dostatočne vnímateľné aj pre osoby so zrakovým postihnutím

O – na rampe sa odporúča umiestniť držadlo aj vo výške 750 mm

O – na držadle je umiestnená dotyková informácia v Braillovom a reliéfnom písme o polohe na poschodí

Obr. 19 – Priečný rez rampou a rozmery držadla rampy

2.3. VÝŤAH A ESKALÁTOR

M - ak je výškový rozdiel väčší ako 2000 mm musí sa v novostavbe prekonať pomocou výťahu

M - pri zmene stavby možno miesto výťahu realizovať zvislé zdvíhacie zariadenie; iba v nevyhnutných prípadoch je možné inštalovať šikmú schodiskovú plošinu, použitie šikmej schodiskovej plošiny sa musí odôvodniť v Projektovom a kolaudačnom hodnotení bezbariérovosti

M - rozmer výťahovej kabíny je najmenej 1 100 mm (šírka) x 1 400 mm (hĺbka) (obr. 20)

M - pred vstupom do výťahu musí byť voľná manévrovacia plocha najmenej 1 500 mm x 1 500 mm (obr. 20)

M - chod eskalátora s určením jeho polohy a smeru chodu musí byť signalizovaný akustickým zariadením (majákom), ktoré pomocou diaľkového ovládania spúšťa osoba so zrakovým postihnutím

M - hrebeň eskalátora na vstupe a na výstupe z pásu pohyblivých schodov musí byť označený kontrastnou farbou

M – eskalátor musí byť doplnený o bezbariérový výťah

VYBAVENIE VÝŤAHOVEJ KABÍNY (obr. 20)

M - dvere výťahu a výťahovej kabíny musia mať šírku najmenej 900mm; dvere výťahu sa musia otvárať automaticky.

M - kabína výťahu musí byť vybavená:

- a) telefónnym alebo signálnym zariadením umiestneným vo výške najviac 1 200 mm nad úrovňou podlahy
- b) ovládacím zariadením vo výške spodnej hrany najviac 1 200 mm nad úrovňou podlahy umiestneným v strednej časti kabíny (medzi vstupom a zadnou stenou výtahovej kabíny)
- c) akustickým informačným systémom, ktorý oznamuje aspoň číslo podlažia, v ktorom výtah zastavil a smer pohybu kabíny

M - ovládacie zariadenie výtahu musí byť čitateľné aj hmatom, dotykové panely bez hmatovo vnímateľných tlačidiel sa nemôžu realizovať; tlačidlo pre vstupné podlažie musí byť na ovládacom paneli v kabíne výtahu výrazne vizuálne a hmatovo odlišené od tlačidiel pre ostatné podlažia

M - chodbový privolávač výtahu musí byť umiestnený vo výške 900 mm až 1 200 mm nad úrovňou podlahy; privolávač musí byť vnímateľný hmatom, musí mať hmatateľné označenie čísla podlažia

M - podlaha kabíny musí byť rovná a musí mať protišmykovú úpravu

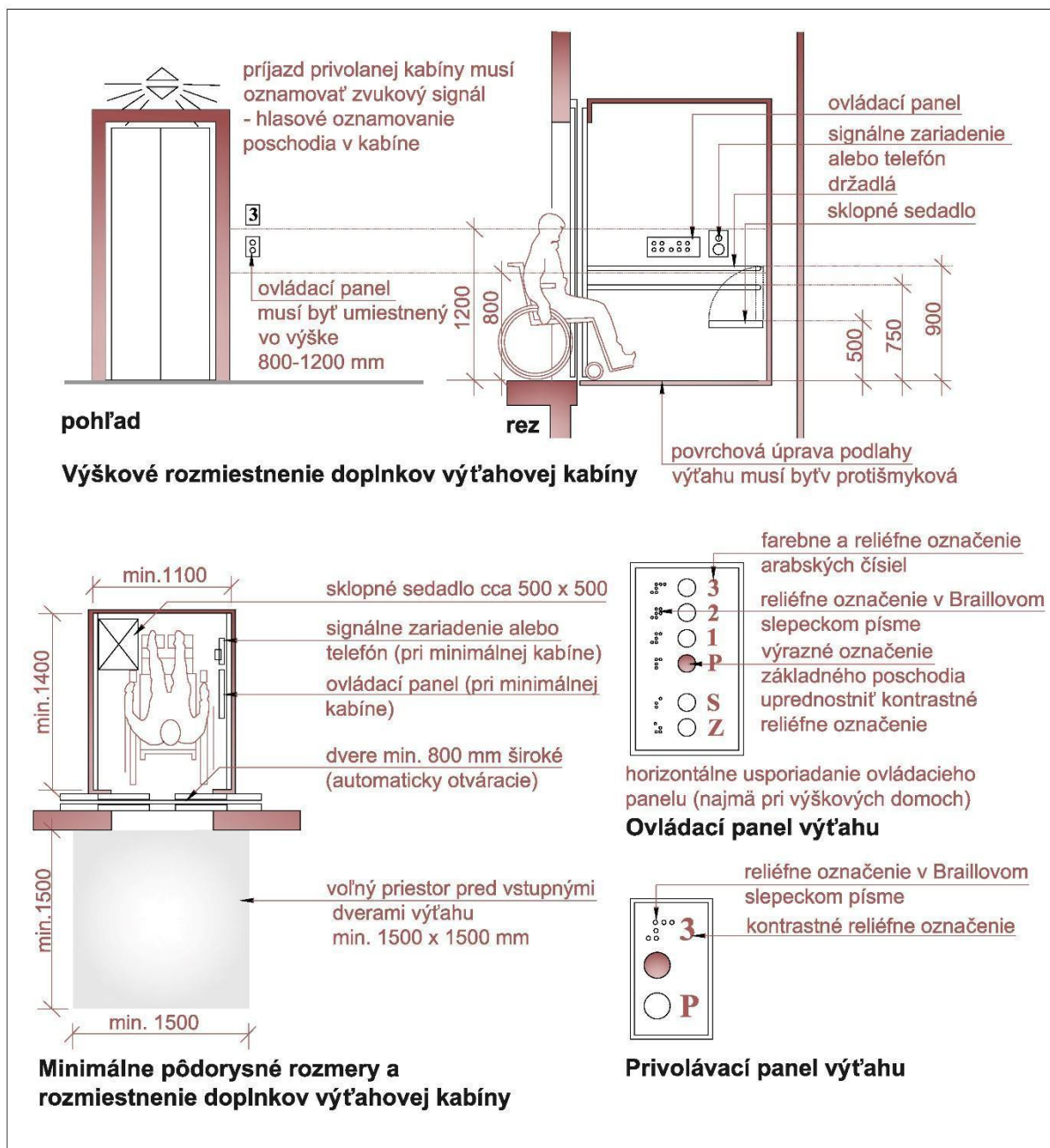
M - kabína výtahu musí mať najmenej na jednej strane držadlá vo výške 750 mm a 900 mm nad úrovňou podlahy kabíny

M - po zastavení výtahu môže byť výškový rozdiel medzi podlahou výtahovej kabíny a podlahou chodby najviac 10 mm

M - príchod privolanej kabíny musí oznamovať zvukový signál

O - vedľa tlačidiel ovládacieho panelu umiestniť označenie v reliéfnom a Braillovom písme; hmatateľné označenie by sa nemá umiestniť na tlačidlo ovládacieho panelu

O - sklopné sedadlo možno navrhnuť vo výtahu, ktorý prekonáva viac ako 10 podlaží

Obr. 20 – Požiadavky na riešenie výťahov

3. Hygienické zariadenia a šatne

Poznámka: Je spracovaný samostatný ilustrovaný predpis – Bezbariérové hygienické zariadenia a šatne – podklad pre prípravu technických predpisov (ďalej len „TP hygiena a šatne“).

3.1. BEZBARIÉROVÁ ZÁCHODOVÁ KABÍNA

Technické požiadavky na tvorbu bezbariérovej záchodovej kabíny sú v TP hygiena a šatne

M - v budove musí byť najmenej jedna bezbariérová záchodová kabína

M - pri väčšom počte záchodových kabín, na každých začatých desať záchodových kabín musí byť ďalšia jedna bezbariérová záchodová kabína

M - ak je bezbariérová záchodová kabína prístupná priamo z verejného priestoru chodby alebo haly, môže byť spoločná pre ženy a mužov

O – v každom bloku záchodov pre ženy a pre mužov sa situuje zväčšená záchodová kabína, ktorá môže slúžiť aj ako rodinná kabína

O – bezbariérová záchodová kabína môže byť vybavená prebaľovacím pultom podľa návrhu TP hygiena a šatne

3.2. BEZBARIÉROVÁ HYGIENICKÁ KABÍNA

Technické požiadavky na tvorbu bezbariérovej hygienickej kabíny sú v TP hygiena a šatne

M – v časti pre zamestnancov a v časti pre účinkujúcich (podujatia šport, kultúra) musí byť najmenej jedna bezbariérová hygienická kabína

M – v ubytovacom zariadení na dlhodobý pobyt v objektoch zariadení sociálnych služieb musí byť bezbariérová hygienická kabína v každej ubytovacej bunke

M – v ubytovacom zariadení pre študentov, zamestnancov a hotelových hostí musí byť najmenej 5 % izieb vybavených bezbariérovou hygienickou kabínou

3.3. BEZBARIÉROVÉ ŠATNE

Technické požiadavky na tvorbu bezbariérových šatní sú v TP hygienické zariadenia a šatne

M - Šatne pre zamestnancov, divákov, účinkujúcich, žiakov alebo športovcov musia byť bezbariérovo užívateľné

4. Obslužné a informačné pulty

M - pred obslužným pultom a pred zariadením (terminálom, automatom, bankomatom) je k dispozícii voľný manévrovací priestor najmenej \varnothing 1500 mm

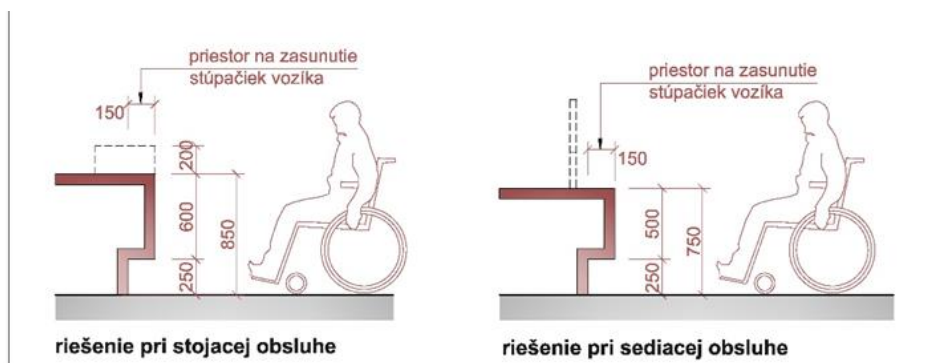
M - informačný pult, predajný pult a šatňový pult je v jednej časti znížený na výšku 750 mm - 850 mm od podlahy a musí byť vybavený prenosnou indukčnou slučkou

M - voľný priestor na zasunutie kolien pod informačný pult musí byť najmenej 700 mm vysoký, 800 mm široký a najmenej 600 mm hlboký (obr. 23)

M - voľný priestor na zasunutie stúpačiek vozíka je najmenej 300 mm vysoký, 600 mm široký a najmenej 300 mm hlboký (obr. 22)

M - obslužné pulty vybavené predeľovacími stenami, využívané pri komunikácii medzi klientom a personálom, nesmú spôsobovať reflexie, zrkadlenie alebo iné odrazy znemožňujúce dobré odčítavanie z pier

M - pulty s jedlami a nápojmi musia byť umiestnené vo výškovom rozsahu 750 mm – 1200 mm nad podlahou. (obr. 24) Plocha určená pre podnosy musí byť umiestnená najviac 850 mm nad úrovňou podlahy

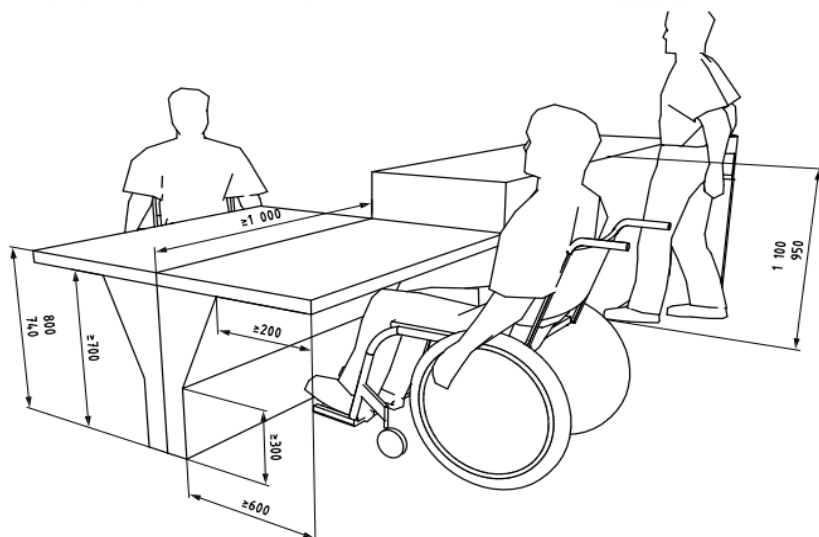

Obr. 21 – Príklad riešenia zníženej časti predajného pultu

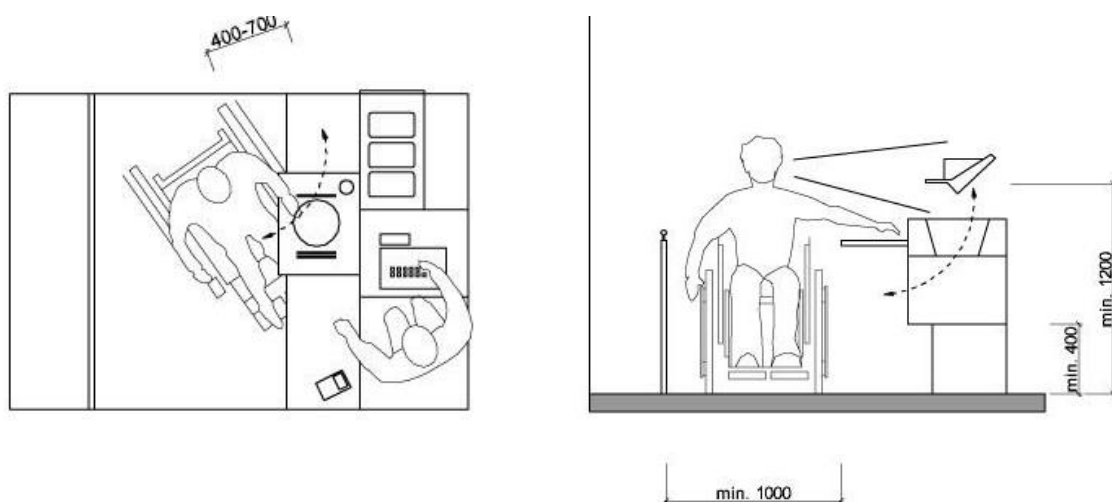
O - Obslužné pulty sú umiestnené ďaleko od potenciálnych zdrojov hluku, aby bolo možné ľahko počuť a odčítavať z pier

O - Obslužné pulty nie sú umiestnené pred oknami a informátor nie je otočený chrbtom k oknu; jasné slnečné svetlo by mohlo sťažiť odčítavanie z pier

O - v blízkosti informačného pultu sú k dispozícii miesta na sedenie, kde si môžu používatelia oddýchnuť a čakať

Obr. 22 – Príklad riešenia informačného pultu

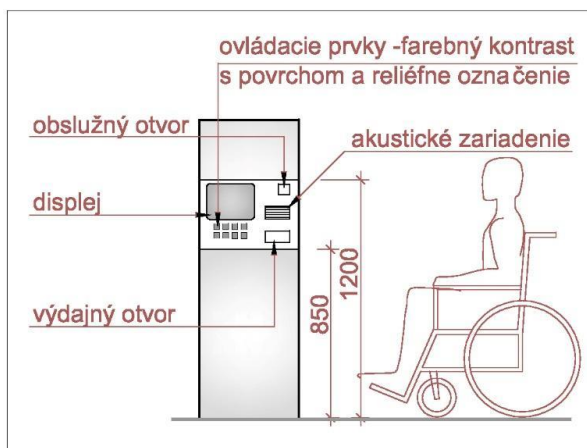
Obr. 23 – Príklad riešenia samoobslužného pultu – pôdorys a pohľad

4.1. SAMOOSLUŽNÉ AUTOMATY

M - bankomaty, automaty na predaj cestovných lístkov, nápojov alebo potravín a pod. musia mať otvor na vkladanie platobnej karty alebo mincí vo výške 850 mm - 1 200 mm

M - ovládacie prvky slúžiace na manipuláciu s predmetmi vydávanými automatom sa musia umiestniť v oblasti od 500 mm do 1 200 mm nad podlahou

O - bankomaty a predajné automaty by mali mať ovládače dotykovo identifikovateľné pre zrakovo postihnuté osoby

Obr. 24 – Príklad dimenzovania samoobslužného automatu

5. Pracovisko, priestory pre zamestnancov

Osoby so zdravotným postihnutím majú právo zamestnať sa na voľnom trhu práce, môžu si vybrať povolanie na základe ich vzdelania, spôsobilostí a schopností. Zamestnávateľ je povinný vykonať na pracovisku primerané úpravy podľa individuálnych potrieb zamestnanca so zdravotným postihnutím.

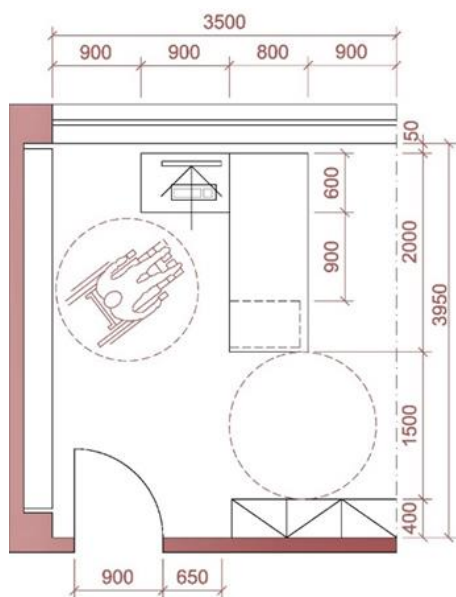
M – v nebytovej budove sú navrhnuté priestory pre zamestnancov tak, aby boli bezbariérovo prístupné a užívateľné

M – ak sú v budove umiestnené šatne a hygienické zariadenia pre zamestnancov, navrhujú sa podľa osobitného predpisu TP – Hygienické zariadenia a šatne

M – ak nie je možné pri zmene stavby bezbariérovo sprístupniť všetky šatne pre zamestnancov, musí byť realizovaná najmenej jedna bezbariérová prezliekacia kabína a bezbariérová hygienická kabína, pričom ich počet závisí od veľkosti prevádzky a počtu zamestnancov so zdravotným postihnutím

5.1. UPRAVITEĽNÉ PRACOVISKO

M – pracovisko je navrhnuté tak, aby umožnilo dodatočne realizovať primerané úpravy podľa individuálnych potrieb zamestnanca so zdravotným postihnutím tzv. upraviteľné pracovisko

Obr. 25 - Príklad riešenia bezbariérového prístupnej a užívateľnej kancelárie

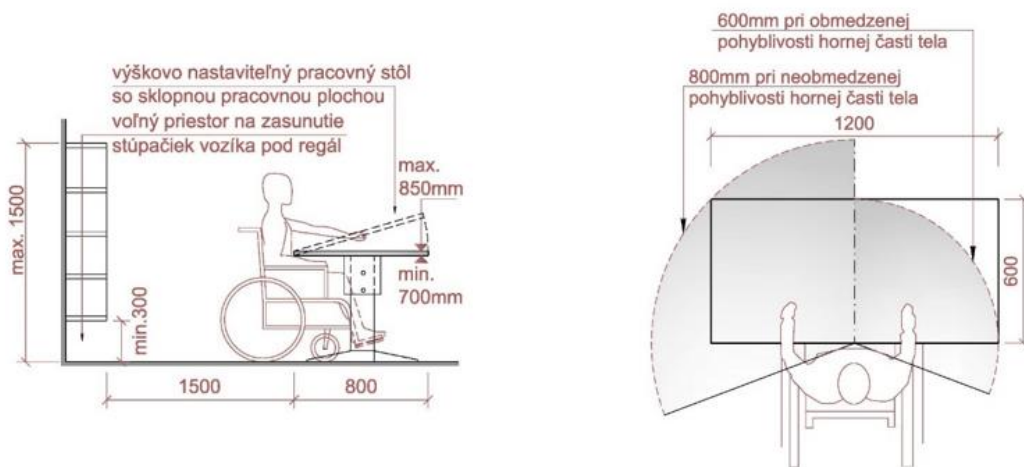
VYBAVENIE UPRAVITEĽNÉHO PRACOVISKA

M - pred pracovným stolom je možné vytvoriť voľnú manévrovaciu plochu \varnothing 1500 mm

M – výška pracovného stola sa dá upravovať podľa potreby zamestnanca, pričom konštrukcia stola umožní zasunutie kolien a opierok na ruky pod stôl

M – priestory na odkladanie sú dostupné vo výške 500 mm – 1500 mm nad úrovňou podlahy

M – výška osadenia ovládacích prvkov je uvedená v bode 1.2.

Obr. 26 - Dimenzovanie upraviteľného pracoviska

Poznámka: Požiadavky na chránené pracovisko sú podobné ako na upravitel'né pracovisko, aj tu je potrebné vykonať primerané úpravy podľa individuálnych potrieb zamestnanca